

Deze pagina is overgezet naar een nieuw softwaresysteem en kan in de laatste versie tijdelijk worden bekeken en verder worden bewerkt op:

https://christipedia.miraheze.org/wi...r_middeleeuwen

De **kerkgeschiedenis der middeleeuwen** beslaat de periode van 590 - 1517 n.C.: van Gregorius I tot de Reformatie.

590 - 1073: het ontstaan van de Romaans-Germaanse kerk.	2
1073 - 1294: de bloeitijd van de pauselijke kerk.	3
1294 - 1517: het verval van de pauselijke kerk.	5
Bron	6

In de Middeleeuwen zien we eerst, hoe de kerk de Germaanse volken in haar schoot opneemt. Onder die volken bemerken wij een sterke begeerte om te hebben één grote *staatskerk*. Bij de pausen bemerken wij omgekeerd de neiging om te heersen over de kerk. Zij wilden een *kerkstaat* (strijd tussen keizer en paus). De éne Katholieke kerk scheurde in twee delen. In de Oosterse kerk was een streven naar *caesaropapie*, in de Westerse een begeerte naar *hierarchie*.

Naast het pausdom ontwikkelt zich het *monnikenwezen*, en het waren vooral de bedelmonniken, die een macht schiepen van verstrekkende gevolgen. In de kerk ontwikkelt zich het dogma onder de stuwkracht der scholen (*Scholastiek*). De rechten van het hart zoeken een weg in de *Mystiek*. Tenslotte bemerken wij aan het einde van dit tijdperk een begeerte naar *Reformatie*, hetzij door de kerk zelf op haar reformatorische concilies, hetzij door afzonderlijke secten of personen (Hus, Wyclif enz.).

Deze tijd kan in drie tijdvakken worden verdeeld:

1. 590 - 1073: Het ontstaan van de Romaans-Germaanse kerk.
Van het jaar 590 tot Gregorius VII (1073 n.C.)
2. 1073 - 1294: De bloeitijd van de pauselijke kerk
Van Gregorius VII (1073 n.C.) tot Bonifacius VIII (1294 n.C.)
3. 1294 - 1517: Het verval van de pauselijke kerk.
Van Bonifacius VIII (1294 n.C.) tot de Reformatie (1517 n.C.)

590 - 1073: het ontstaan van de Romaans-Germaanse kerk.

Het eerste tijdvak van de middeleeuwse kerkgeschiedenis loopt van het het jaar 590 tot Gregorius VII (1073). Dan ontstaat de Romaans-Germaanse kerk. Tijdstafel van gebeurtenissen:

596. Augustinus naar de Angelsaksers gezonden.

622. De Hedschra.

636. Isidoris van Sevilla gestorven.

637. Omar veroverd Jeruzalem.

638. Monotheletische Ekthesis van Heraclius.

664. Synode te Streanes-Halch.

677. Wilfried onder de Friezen.

680. Willibrord onder de Friezen.

692. Concilium Quinisextum.

711. De Saracenen veroveren Spanje.

716. Bonifatius naar de Friezen.

717-741. Leo III, de Isauriër.

718. Bonifatius in Rome.

722. Bonifatius in Thüringen en Hessen

723. Bonifatius voor de tweede maal in Rome. Hij legt de eed af.

724. De dondereik te Geismar valt.

726. Leo's eerste edict tegen de beelden.

730. Leo's tweede edict tegen de beelden.

732. Bonifatius aartsbisschop geworden. Slag bij Poitiers.

739. Willibrord gestorven.

- 741-745. Constantinus Copronymus keizer.
- 745. Bonifatius aartsbisschop te Mainz.
- 755. Bonifatius gestorven.
- 768-814. Karel de Grote.
- 775. Karels schenking aan de stoel van Petrus.
- 787. Zevende oecumenisch concilie te Nicea.

- 800. Leo III kroont Karel den Groote.
- 809. Concilie te Aken over het "filioque".
- 813-820. Leo de Armeniër, keizer.
- 801-865. Ansgar "de Apostel van het Noorden".
- 833. Stichting van het aartsbisdom Hamburg.
- 844. Avondmaalsstrijd van Paschasius.
- 847. Hamburg-Bremen, aartsbisdom.
- 848. Synode te Mainz tegen Gottschalk.
- 851-852. Pseudo-Isidorische decretalen.
- 853. Synode te Quiersy.
- 858-867. Paus Nicolaas I.
- 858. Photius, patriarch van Constantinopel.
- 863. Cyrillus en Methodius in Moravië.
- 869. Achtste oecumenisch concilie te Constantinopel. (Latijns concilie).
- 879. Achtste oecumenisch concilie te Constantinopel. (Grieks concilie).

- 910. Bemo sticht het klooster te Clugny.
- 936-973. Otto I, keizer.
- 942. Odo van Clugny, stichter der Cluniacenser-congregatie.
- 957. Olga in Constantinopel.
- 962. Otto I te Rome gekroond.
- 1039-1056. Hendrik III, keizer.
- 1046. Synode te Sutri.
- 1054. *Scheiding van de Oosterse en Westerse kerk.***
- 1056-1106. Hendrik IV, keizer.
- 1059. Nicolaas II draagt de verkiezing van de paus op aan het college van kardinalen.
- 1073-1085. Paus Gregorius VII.

1073 - 1294: de bloeitijd van de pauselijke kerk

Het tweede tijdvak van de middeleeuwse kerkgeschiedenis loopt van Gregorius VII (1073 n.C.) tot Bonifacius VIII (1294 n.C.). Het is de bloeitijd van de pauselijke kerk. Tijdtabel van gebeurtenissen:

- 1075. De investituur-wet.
- 1077. Hendrik IV te Canossa.
- 1079. Berengarius van Tours bezweert de transsubstantiatie-leer te Rome.
- 1094. Synode te Clermont.
- 1096. Eerste kruistocht.

1098. Robert van Citeaux sticht de Cisterciënserorde.
 1099. Jeruzalem veroverd.
1109. Anselmus gestorven.
 1118. De orde der Tempelheren gesticht.
 1121. Norbert sticht de orde der Praemonstratensers.
 1122. Het condaat van Worms.
 1123. Negende oecumenisch concilie (1e lateraanse).
 1139. Tiende oecumenisch concilie (2e lateraanse).
 1141. De synode te Sens veroordeelt de geschriften van Abaelard.
 1142. Abaelard gestorven.
 1146. Edessa gevallen.
 1147. Tweede kruistocht.
 1153. Bernard v. Clairvaux gestorven.
 1155. Arnold van Brescia terechtgesteld.
 1157. Invoering van het Christendom in Finland
 1164. Petrus Lombardus gestorven.
 1170. Thomas Becket vermoord.
 1177. Stichting van de vereniging der "Pauperes de Lugduno".
 1179. Elfde oecumenisch concilie (3e lateraanse concilie).
 1180. Lambert le Béghe sticht het eerste Begijnenhuis te Luik.
 1187. Saladin verovert Jeruzalem.
 1189. Derde kruistocht.
 1190. Stichting van de Duitse ridderorde.
 1198-1216. Innocentius III, paus.
1202. Joachim van Floris gestorven.
 1209-1229. De kruistocht tegen de Albigenzen.
 1209. Eerste optreden van Franciscus v. Assisi.
 1215. Twaalfde oecumenisch concilie (4e lateraanse concilie).
 1216. Erkenning van de Dominicaner orde.
 1217. Vierde kruistocht.
 1218. Convent van de Waldenzen te Bergamo.
 1216. Erkenning van de Franciscaner orde.
 1226. Franciscus v. Assisi gestorven.
 1228. Vijfde kruistocht.
 1232. Instelling van de inquisitie.
 1235. Dertiende oecumenisch concilie (1e Lyonsche).
 1248. Zesde kruistocht.
 1257. Stichting van de Sorbonne.

1270. Zevende kruistocht.

1274. Veertiende oecumenisch concilie (2e Lyonse). Thomas v. Aquino en Bonaventura gestorven.

1291. De val van Acco.

1294. Roger Baco gestorven.

1294 - 1517: het verval van de pauselijke kerk.

Van Bonifacius VIII (1294 n.C.) tot de Reformatie (1517 n.C.) zien wij het verval van de pauselijke kerk.
Tijdtafel van gebeurtenissen:

1294-1303. Bonifacius VIII, paus.

1296. De bul "Clericis laicos".

1302. De bul "Unam Sanctam".

1308. Duns Scotus gestorven.

1309-1377. Residentie van de pausen te Avignon (70-jarige ballingschap).

1311-1312. Vijftiende oecumenisch concilie te Vienne.

1315. Raymond Lullus gestorven.

1322. Verdeeldheid onder de Franciscanen.

1327. Meester Eckart gestorven.

1337. Pogingen tot vereniging van het Westen en het Oosten te Avignon (Barlaäm);

1348. Stichting van de Universiteit te Praag.

1348-1350. De zwarte dood. Flagellanten.

1361. Johann Tauler gestorven.

1366. Hendrik Suzo gestorven.

1377. Terugkeer van de curie naar Rome.

1378-1417. Pauselijk schisma.

1380. Catharina van Siëna.

1384. Wyclif gestorven. Gerard Groot gestorven.

1400. Flores Radewijnsz gestorven

1402. Hus wordt prediker aan de Betlehemskapel.

1409. Algemeen concilie te Pisa.

1413. De ban wordt over Hus uitgesproken.

1414-1418. Zestiende oecumenisch concilie te Constanz.

1415. Hus verbrand.

1416. Hieronymus van Praag verbrand.

1420. Calixtijners en Taborieten.

1424. Ziska gestorven.

1425. Peter d' Ailly gestorven.

1429. Gerson gestorven.

1431-1449. Zeventiende oecumenisch concilie te Bazel.

1433. Bazelse compactaten.

1434. Nederlaag van de Hussieten.

- 1439. Unie-concilie te Florence.
- 1453. De val van Constantinopel.
- 1471. Thomas van Kempen gestorven.
- 1485. Rudolf Agricola gestorven.
- 1489. Wessel Gansfoort gestorven.
- 1498. Savonarola verbrand.
- 1512-1517. Achttiende oecumenisch concilie (5e lateraanse).
- 1513-1521. Paus Leo X.

Bron

J.H. Landwehr, *Handboek der Kerkgeschiedenis*. Vier delen. Kampen: J.H. Kok, 1922, 2e druk. Tekst hieruit is verwerkt op 10 juli 2015.